

Dr. Dragan Potočnik

VIRI IN POUK ZGODOVINE

Dr. Dragan Potočnik. Viri in pouk zgodovine. Maribor: Mednarodna založba Oddelka za slovanske jezike književnosti, Filozofska fakulteta, Univerza v Mariboru, 162 strani.

V knjigi *Viri in pouk zgodovine* dr. Dragan Potočnik predstavlja raznolike zgodovinske vire, ki se jih lahko uporablja pri pouku zgodovine v osnovnih in srednjih šolah.

V poglavju o materialnih zgodovinskih virih predstavlja zgodovinske vire, ki se jih lahko obravnava v okviru ekskurzije, obiska muzeja ali arhiva in pri obravnavi lokalne zgodovine. V poglavju o pisnih zgodovinskih virih so predstavljeni sekundarni zgodovinski viri na izbranih učnih vsebinah širših tem za drugi letnik gimnazije, sledi prikaz literature kot zgodovinskega vira, pri čemer loči literaturo, ki jo uvrščamo med vire prve roke, kot so osebna pisma, dnevniki in druge vrste pričevanj, ter literaturo z zgodovinskim ozadjem, kot so zgodovinski romani in druga literarna dela z zgodovinsko tematiko. Sledijo poglavja s predstavitvijo slikovnih virov, fotografij, razglednic, karikatur, plakatov, zemljevidov in statističnih podatkov kot zgodovinskih virov. Knjiga se zaključuje s poglavjema, v katerih je predstavljena uporaba informacijske tehnologije in digitalnih gradiv kot zgodovinskih virov.

Nakazane so tudi možnosti uporabe zgodovinskih virov pri pouku v osnovni in srednji šoli s primeri konkretnih nalog. Avtor tako prikazuje možnosti uporabe zgodovinskih virov v obliki ilustrativne, dokazovalne in analitično-sintetične metode, učenci pa jih pri učenju lahko uporabijo za ponazoritev, popestritev in ilustracijo, kot vir informacij in kot študijsko gradivo. Najbolj preprost način se nanaša na ponazoritev, popestritev in ilustracijo, ki navadno ne vključuje aktivnejše vloge učencev, pri uporabi virov kot virov informacij pa učenci samostojno analizirajo zgodovinske vire, v njih iščejo zgodovinska dejstva, informacije in dokaze ter oblikujejo odgovore, sklepe, mnenja in razlage. Pri uporabi virov kot študijskem gradivu pa gre navadno za uporabo večperspektivnih zgodovinskih virov, ki o istem zgodovinskem dogodku, pojavu ali procesu pričajo z različnih zornih kotov. Učenci ob njihovi analizi ugotavljajo, zakaj so nastale razlike v pričevanjih, ločujejo zgodovinska dejstva od mnenj in ugotavljajo, zakaj so nastale različne interpretacije zgodovine. Pri takšnem učenju pa najbolj učinkovito spodbujamo in razvijamo kritično mišljenje, ki je eden najbolj pomembnih ciljev pouka zgodovine.

Knjiga Viri in pouk zgodovine je dobrodošel priročnik za učitelje zgodovine, v katerem bodo našli napotke, kako vključevati zgodovinske vire v pouk, s tem pa bodo uspešnejši pri uresničevanju proceduralnih in odnosnih ciljev po posodobljenih učnih načrtih za osnovno šolo in gimnazijo, ki se nanašajo tako na razvijanje in spodbujanje spretnosti, veščin in zmožnosti dela z zgodovinskimi viri kot tudi na odnose, ravnanja in stališča oz. vrednote. Pri učenju z zgodovinskimi viri pa učenci spoznavajo tudi glavne metode zgodovinskega raziskovalnega dela, ki temelji na preučevanju zgodovinskih virov kot edinih sledi zgodovinskega dogajanja, hkrati pa tudi kot edinih znanstvenih dokazov, s katerimi so podprti izsledki zgodovinskih raziskav.

Mag. Vilma Brodnik